

SIVISTYSTOIMI

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Oppimisen tuen uudistuksen (esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus) toimeenpano on edennyt. Uudistus astuu voimaan pääosin 1.8.2025 alkaen.

Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön Valssi-laadunarviointijärjestelmä. Ensimmäinen arviointi tällä järjestelmällä on toteutettu päiväkotien henkilöstölle. Aluepäällikön rekrytointi käynnistyi.

Perusopetuksessa ollaan siirtymässä Opinsysin palveluista käyttämään Microsoftin O365 -lisenssejä kaupungin ICT-palveluiden hallinnoimana. Perusopetuksessa oppilaiden poissaolojen suunnitelmalliseen seurantaan ja ennaltaehkäisyyn otetaan käyttöön Wilma Noti -palvelu. Perusopetuslain muutoksesta / mobiililaitteet johtuva järjestyssääntöjen valmistelu on käynnistetty.

Esiopetuksen ja perusopetusten kuljetusten toinen (2) optiovuosi on päätetty käyttää toimintakauden / lukuvuoden 2025–2026 alusta. Kilpailutuksen valmistelu on aloitettu.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen johtamisjärjestelymuutoksen perusratkaisusta on tehty päätös ja osin jo tästä johtuvana on muita päätöksiä, esim. päätös johtavasta rehtorista on tehty (sivla 4/2025).

Kohdennetun nuorisotyön palvelut ja kotoutumiskoulutukset aloitettiin kaupungin omana tuotantona vuoden alusta.

Työhyvinvointikyselyn tulokset on käsitelty sivistystoimialan koko henkilöstön kanssa kahdessa samansisällöisessä teams-tilaisuudessa. Kyselyjen tulokset on käsitelty tulosalueilla yksikkökohtaisesti ja edellytetty määrämuotoista raportointia ml. kehittämiskohteet. Raportointiin laadittiin yhteinen pohja. Tulosityksikköjen osuuksista on laadittu, tulosaluekohtaiset koonnat. Työskentelyä kehittämiskohteiden suuntaisesti on aloitettu.

Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella kysytyt osa-alueet (työhyvinvoinnin kokemus, työ, työyhteisö ja johtaminen ovat vähintään melko hyvällä tasolla - suhteessa samalla tasolla kuin kaupunki kokonaisuutena. Tuloksissa on eroavaisuutta tulosalueiden kesken. Kaikilla tulosalueilla alhaisin arviointitulos on osiossa työ. Tässä osiossa kokemus mahdollisuudesta osaamisen kehittämiseen (aika) jää alhaisimmaksi. Johtamisen osalta myönteisimmiksi nousevat keskinäinen luottamus, helposti lähestyttävyys, huomioiminen päätöksenteossa. Kehitettävää löytyy innostavuudessa ja siinä, suositeltaisiinko kaupunkia työnantajana.

Sivistyslautakunta on käsitellyt alkuvuodesta tulokset samoin kuin aiemmin edellisvuoden loppupuolella tehdyt koosteet työhyvinvointiohjelmasta, työpaikkaselvityksistä ja työn vaarojen arvioinnista.

Hyvinvointikertomuksen / -suunnitelman valmistelut ovat käynnistyneet.

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	2 404 275	1 616 704	1 219 623	67,24 %	32,56 %
Myyntituotot	762 900	288 215	219 255	37,78 %	31,45 %
Maksutuotot	685 975	221 223	233 488	32,25 %	-5,25 %
Tuet ja avustukset	862 000	994 878	654 898	115,42 %	51,91 %
Muut toimintatuotot	93 400	112 388	111 982	120,33 %	0,36 %
TOIMINTAKULUT	-40 618 571	-13 640 335	-13 196 846	33,58 %	3,36 %
Henkilöstökulut	-23 686 964	-7 822 810	-7 614 255	33,03 %	2,74 %
Palvelujen ostot	-9 605 213	-3 339 905	-3 267 496	34,77 %	2,22 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-931 874	-345 148	-172 626	37,04 %	99,94 %
Avustukset	-721 000	-215 305	-212 365	29,86 %	1,38 %
Muut toimintakulut	-5 673 520	-1 917 167	-1 930 104	33,79 %	-0,67 %
TOIMINTAKATE	-38 214 296	-12 023 632	-11 977 223	31,46 %	0,39 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Vuoden 2025 talousarvion täytäntöönpanossa ja toteutuksessa on noudatettava kaupunginvaltuuston 09.12.2024 hyväksymää talousarviota, voimassa olevaa strategiaa, hallintosäännön määräyksiä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta ja muita taloudenhoitoa ja henkilöstöhallintoa koskevia ohjeita sekä seuraavia kaupunginhallituksen kokouksessaan 16.12.2024 § 256 hyväksymiä talousarvion täytäntöönpano-ohjeita. Käyttötalouden tulot ja menot ovat valtuustoon nähden sitovia toimialatasolla (konsernitoimiala, sivistystoimiala, elinvoimatoimiala). Osavuosikatsaus 1 (04/2025) sisältää euromääräisen talousarviovertailun toimialoittain ja tulosalueittain sekä selvityksen mahdollisista poikkeamista talousarvion ja toteutuman välillä. Tavoitteiden toteutumista seurataan toimialatasolla.

Toteumavertailun lukuihin sisältyvät tulot ja menot huhtikuun lopun tilanteessa. Tasaisen kertymän mukaan toteuma huhtikuun lopussa voisi olla enintään noin 33 %, jotta lomarahat tulevat katetuiksi, olisi toteumaprosentin oltava 1-2 prosenttia alle tasaisen kertymän. Toimintakate on noin 31,5 %.

Toimintatuotot koko toimialan osalta ovat huhtikuun lopussa noin 67 %. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot huhtikuun osalta ovat toteumassa mutta seutulaskutukseen perustuvat tulot eivät. Tilavuokrien (vakiovuorot) laskutus toteutuu myöhemmin. Työväenopiston vuotuisista tuloista pääosa kirjautuu viimeisessä vuosineljänneksessä kuten myös musiikkiopiston syyslukukauden opintomaksut. Opintomaksujen osalta tuloarvion toteutumista voidaan arvioida syyslukukauden opiskelijoiden perusteella. Opistojen taksat korottuvat 1.8.2025 alkaen.

Elämänlaatupalveluissa on kotouttamisen korvauksia kertynyt arvioitua enemmän. Toteuma on noin 390 000 €, kun koko vuoden tuloiksi arvioitiin 330 000 €. Huhtikuun korvaus puuttuu. Kotoutumiskorvauksien suuruuteen vaikuttavat: kotoutujien määrä, ikä ja kotoutumisaika. Nämä osin jatkuvassa muutoksessa olevia osatekijöitä. Asian johdosta tullaan tekemään syksyllä talousarviomuutosesitys.

Toimintakulut toteuman ollessa 33,58 % noudattavat oikean suuntaista linjaa. Etupainotteisuus johtuu mm. hankinnoista (perusopetus ja kirjasto), opetustoimen osalta ateriapalveluista (kesällä ei toimintaa), työväenopiston opetustoiminnasta (varsinaisessa opistossa ei opetustoimintaa kesäkautena).

Tulosalueittain toimintakate on seuraava: hallinto noin 27,4 %, varhaiskasvatus 31,6 %, perusopetus 32,9 %, lukiokoulutus 31,2 %, elämänlaatupalvelut 22,5 %.

Henkilöstökulujen osalta toteuma on noin 33 %. Eri tulosalueiden välillä on vaihtelua ja toteumat ovat tulosalueittain seuraavat: hallinto noin 28 %, varhaiskasvatus 33,2 %, perusopetus 33 %, lukiokoulutus 32 %,

elämänlaatupalvelut 34 %. Henkilöstökuluissa on huomattava, että niihin kirjautuvat luontaisedut (kasvatus- ja opetus), joille annetun talousarvio ohjeen mukaan ei varata määrärahaa. Luontaisetujen osuus noin 93 000 €. Tällä hetkellä yhtäältä lomarahojen ja toisaalta syksyllä tiedossa olevien palvelutarpeiden vähentymisen yhteisvaikutusta on vaikea arvioida, kun samanaikaisesti on tiedossa lisäresurssitarpeet kotoutumispalveluihin ja oppimisen tukeen. Asiaa on perusteltua arvioida alkusyksystä.

Oppimisen tuen uudistuksesta johtuen (uudistus voimaan pääosin 1.8.2025 alkaen) sivistyslautakunta käsittelee lisäresurssiesitystä 27.5.2025 kokouksessa. Talousarviomuutoksen mahdollisesta todentumisesta on kirjaus vuoden 2025 talousarviossa.

Elämänlaatupalveluiden tulosalueella työväenopiston henkilöstökustannuksia ei kesäaikana kerry tuntiopettajuuksista. Kotoutumispalveluissa alkuperäinen talousarvio mm. henkilöstökustannusten osalta on arvioitu liian pieneksi palvelutarpeiden vakiintumattomuudesta johtuen. Talousarviomuutoksen mahdollisesta todentumisesta on kirjaus vuoden 2025 talousarviossa. Kotoutumispalveluiden lisäresurssiesitystä käsitellään sivistyslautakunnan 27.5.2025 kokouksessa.

Ateriapalvelut huhtikuun osalta ovat mukana (38 %). Kesällä oppilaitosten osalta näitä kustannuksia ei kerry toteumassa. Kuljetuskustannusten toteuma on 39 %. Kesäkaudelta kustannuksia ei kerry. Kustannukset ovat kuitenkin edellisvuoden samaan ajanjaksoon verrattuna korkeammat. Puhtaanapitopalveluiden toteuma on 33 %. Muilta kunnilta ostettavat varhaiskasvatuspalvelut eivät näy toteumassa. Laskutus toteutuu 2 krt / vuosi. Perheille maksettavat avustukset ovat toteutuneet arvioitua vähäisempinä.

Perusopetuksen oppimateriaalihankinnat ovat jo osin mukana toteumassa (43 %). Perusopetuksessa kuntien laskutus kotikuntakorvausmenoista tapahtuu käytännössä talousarviovuoden lopussa tai seuraavana vuoden tammikuussa. Vuokrakuluissa (ulkoiset) on Jämsänkosken yhtenäiskoulun leasing-vuokrat ajalta 1-6/2025 toteumassa mukana. Tämä selittää ko. tilin (rakennusten ja huoneistojen vuokrat) 40 %:n toteumaa. Elämänlaatupalveluissa toiminnan luonteesta johtuen avustusten myönnössä on osittaista etupainotteisuutta, samoin hankinnoissa.

Strategiaan perustuvaan talousarvio ja taloussuunnitelma sekä siihen sisältyvä talousohjelma pitää sisällään toimialan vuoden 2025 talousarviotavoitteet. Sen suuntaisesti toimintaa on johdettu ja tulosalueiden toimintaa tuettu. Taloudenpitoa ja taloustilannetta on seurattu sivistyslautakunnassa kuukausittain.

Alla henkilöstöresurssin toteuma 1-4/2025.

Henkilötyövuodet 1.1.-30.4.	Vakinaiset 2025	Määräaikaiset 2025	Yhteensä 2025	Vakinaiset 2024	Määräaikaiset 2024	Yhteensä 2024	Vakinaiset 2023
Varhaiskasvatus	42,4	14,7	56,9	40,9	17,7	58,5	43,1
Perusopetus ja lukio	56,5	15,5	72,1	59,8	16,7	76,5	61,1
Elämänlaatupalvelut sis. hallinto	9,8	5,9	15,7	9,6	3,1	12,7	9,5
Sivistystoimi	108,7	36,1	144,7	110,3	37,5	147,7	113,7

Terveysperusteisten poissaolojen toteuma 1-4/2025

Terveysperusteiset poissaolot 1.1.-30.4.	2025	2024	2023	2025 kpv/HTV	muutos 2024- 25 kpv/HTV	2024 kpv/HTV	muutos 2023- 24 kpv/HTV	2023 kpv/HTV
Sivistystoimi	2923	2309	2826	20,2	4,6	15,6	-2,7	18,3

Toimialan tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Teemme yhdessä hyvää jämsäläistä työelämää			Toteutuu osittain
Mittari	Henkilöstökysely			
Mittari	Terveysperusteiset poissaolot			
Mittari	Kuvailu			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella kysytyt osa-alueet (työhyvinvoinnin kokemus, työ, työyhteisö ja johtaminen ovat vähintään melko hyvällä tasolla - suhteessa samalla tasolla kuin kaupunki kokonaisuutena. Tuloksissa on eroavaisuutta tulosalueiden kesken. Kaikilla tulosalueilla alhaisin arviointitulos on osiossa työ. Tässä osiossa kokemus mahdollisuudesta osaamisen kehittämiseen (aika) jää alhaisimmaksi. Johtamisen osalta myönteisimmiksi nousevat keskinäinen luottamus, helposti lähestyttävyys, huomioiminen päätöksenteossa. Kehitettävää löytyy mm. innostavuudessa ja siinä, suositeltaisiinko kaupunkia työnantajana. Kyselyjen tulokset on käsitelty toimialan koko henkilöstölle suunnatuissa teams-tilaisuuksissa, tulosalueilla yksikkökohtaisesti ja edellytetty määrämuotoista raportointia ml. kehittämiskohteet. Työskentelyä kehittämiskohteiden suuntaisesti on aloitettu. Terveysperusteisissa poissaoloissa näkyvät alkuvuoden erilaiset, osin pitkittyneet infektioaudit ja erityistä pitkät sairauspoissaolot.			
Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä, Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Hyvinvoiva jämsäläinen laadukkailla palveluilla, mielekkäällä tekemisellä, osallisuudella, terveillä elämäntavoilla			Toteutuu osittain
Mittari	Kirjaston kävijämäärät	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		55 000	146 000	146 000
Mittari	Toimintakate €/asukas	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 628,22	- 1 959	- 2 038,86
Mittari	Varhaiskasvatus 1-5 vuotiaiden osallistumisaste	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		81	82	80
Mittari	Väestön koulutustaso			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Kirjaston osalta mittarin (kävijämäärät) mukaiseen vuosiarvioon ollaan yltämässä. Varhaiskasvatuksessa osallistumisaste on hieman yli arvioidun. Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssi on otettu käyttöön ja ensimmäinen arviointi on suoritettu. Tulokset ovat käsittelyssä. Väestön koulutustaso voidaan arvioida tilastokeskuksen tietotuotannon avulla			

tilinpäätökseen 2025. Varhaiskasvatuksessa lapsia on ollut 546, joista esioppilaita 130. Perusopetuksessa päättötodistuksen saa 212 yhdeksännen luokan oppilasta. Kevään 2025 uusien ylioppilaiden määrä on 75. Elämänlaatupalveluiden palvelutarjonta on ollut monipuolista saavuttaen eri kohderyhmiä. Hyvinvointikertomuksen/suunnitelman valmistelu on aloitettu. Taloustavoitteen €/asukas toteutumista on arvioitua tavoitteen kehittyvät, talouden ja ympäristön suhteen kestävästi järjestetyt sivistyspalvelut. Lisäksi asiasta on laajempi selvitys tekstiosan kohdassa talousarvion toteutuminen.

Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä, Hyvinvointia ja turvallisuutta, Ympäristövastuuta, Palveleva kaupunki

Tavoite	Kehittyvät, talouden ja ympäristön suhteen kestävästi järjestetyt sivistyspalvelut			Toteutuu osittain
Mittari	€/asukas, toimiala	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 628,22	- 1 959	- 2 038,86
Mittari	€/opiskelija, lukio	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 2 557	- 8 052	- 7 824
Mittari	€/oppilas, perusopetus	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 4 408	- 12 770	- 13 639
Mittari	€ / varhaiskasvatuksessa oleva lapsi	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 6 388,38	- 20 998	- 22 668,2
Mittari	€/asukas, elämänlaatupalvelut	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 41	- 154	- 183,66
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Oppimisen tuen uudistusta on valmisteltu: hallintosäännön osalta saatettu loppuun, uudistuksen vaatimat resurssit käsitellään sivistyslautakunnassa 27.5, opetussuunnitelmamuutokset 6/2025 sivistyslautakunnan kokouksessa. Resurssien osalta talousarviossa on valtuuston hyväksymä kirjaus asian huomioimisesta talousarviomuutoksessa. Varhaiskasvatuksen laadun arviointijärjestelmä on otettu käyttöön. Perusopetuslain muutos mobiililaitteiden käytöstä annettiin huhtikuussa. Himos-yhtiöiden ja lukion yhteistyö rinneharjoittelijakurssin toteuttamisessa jatkui. Lukiossa toteutettiin Erasmus+-vaihtoja. Kohdennetun nuorisotyön palvelut aloitettiin vuoden alussa Jämsän kaupungin itsensä tuottamana. Kotoutumiskoulutukset ja monikielinen yhteiskuntaorientaatio -osuudet käynnistyivät opistopalveluiden toimesta. Toteumavertailun lukuihin sisältyvät tulot ja menot huhtikuun lopun tilanteessa. Tasaisen kertymän mukaan toteuma huhtikuun lopussa voisi olla enintään noin 33 %, jotta lomarahat tulevat katetuiksi, olisi toteumaprosentin oltava 1-2 prosenttia alle tasaisen kertymän. Toimintakate osalta toteutunut hyväksyttävällä tavalla toteuman ollessa 31 %. Toimintakate on noin 31,5 %. Henkilöstökulujen osalta toteuma on noin 33 %. Eri tulosalueiden välillä on näissä vaihtelua. Tällä hetkellä yhtäältä lomarahojen ja toisaalta syksyllä tiedossa olevien palvelutarpeiden vähentymisen yhteisvaikutusta on vaikea arvioida, kun samanaikaisesti on tiedossa lisäresurssitarpeet kotoutumispalveluihin ja oppimisen tukeen. Asiaa on perusteltua arvioida alkusyksystä. €/asukas -tavoitteen saavuttamisen arviointia on samoin myös perusteltua tehdä myöhemmin. Esimerkiksi asukasmäärän mahdollisen vaihtelun vaikutus on tällöin tarkemmin nähtävissä. Taloustilannetta on kuvattu tarkemmin tekstiosassa talousarvion toteutuminen.			

Sivistystoimen hallinto

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT		199	247		-19,67 %
Myyntituotot		119	143		-16,73 %
Tuet ja avustukset			25		-100,00 %
Muut toimintatuotot		80	80		
TOIMINTAKULUT	-265 525	-72 842	-75 214	27,43 %	-3,15 %
Henkilöstökulut	-194 531	-54 480	-53 908	28,01 %	1,06 %
Palvelujen ostot	-54 714	-11 995	-11 805	21,92 %	1,61 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 800	-1 452	-843	51,87 %	72,31 %
Muut toimintakulut	-13 480	-4 914	-8 658	36,45 %	-43,25 %
TOIMINTAKATE	-265 525	-72 643	-74 967	27,36 %	-3,10 %

Talousarvion toteutuminen 1-4/2025

Toteumajakso 1-4/2025 on toteutunut suunnitellusti. Toimintatuottoja ei käytännössä ole. Sekä toimintakulujen että toimintakatteen toteuma on noin 27 %, mikä on alle tasaisen käytön toteuman.

Yleiskatsaus toimintaan 1-4/2025

Sivistyslautakunta on kokoontunut viisi (5) kertaa ja käsiteltyjä asioita on ollut 54. Sivistyslautakunta on käsitellyt kuusi (6) hankeselvitystä, neljä (4) hankkeiden käyttösuunnitelmaa ja yhden (1) hankehakemuksen. Koutumispalveluiden vakiintumattoman palvelutarpeen johdosta on heti vuoden alussa tehty talousarviomuutosesitys.

Toiminnassa on painottunut vuoden 2023 tilinpäätös, oppimisen tuen uudistus, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen johtamisjärjestelyt, valmiussuunnittelu ja yhteistyön vahvistaminen koulutuskuntayhtymä Gradian kanssa.

Sivistystoimenjohtaja on osallistunut kaupungin tilatyöryhmän työskentelyyn, johtava rehtori ja kirjastopalvelupäällikkö ict-johtoryhmään. Toimialan hallinto vastasi Keski-Suomen kuntakokouksen sisällön suunnittelusta ja kokousjärjestelyistä. Myös konsernipalveluiden hallintopäällikkö osallistui järjestelyihin.

Tammenlehvän perinnetoimikunta on kokoontunut yhden (1) kerran, nuorisovaltuusto viisi (5) kertaa ja vammaisneuvosto kaksi (2) kertaa.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2025

Palveleva kaupunki		
Tavoite	Kuntavaalien jälkeen valittavan sivistyslautakunnan työskentelyn vahvistaminen koulutuksella, yhteistyöllä ja viestinnällä.	Arvioimatta
Mittari	Kuvailu.	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Suunnitelmana on lautakunnan perehdyttäminen. Tavoite arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä.	

Varhaiskasvatus

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	533 175	296 201	351 594	55,55 %	-15,75 %
Myyntituotot	150 000	11 664	14 470	7,78 %	-19,39 %
Maksutuotot	269 875	107 157	130 141	39,71 %	-17,66 %
Tuet ja avustukset	111 800	126 167	155 641	112,85 %	-18,94 %
Muut toimintatuotot	1 500	51 213	51 342	3 414,19 %	-0,25 %
TOIMINTAKULUT	-11 572 589	-3 782 413	-3 792 839	32,68 %	-0,27 %
Henkilöstökulut	-7 916 909	-2 624 679	-2 613 010	33,15 %	0,45 %
Palvelujen ostot	-1 984 193	-644 876	-649 771	32,50 %	-0,75 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-103 467	-11 807	-19 392	11,41 %	-39,11 %
Avustukset	-550 000	-152 385	-139 016	27,71 %	9,62 %
Muut toimintakulut	-1 018 020	-348 667	-371 651	34,25 %	-6,18 %
TOIMINTAKATE	-11 039 414	-3 486 212	-3 441 245	31,58 %	1,31 %

Talousarvion toteutuminen 1-4/2025

Varhaiskasvatuksen toiminta ajalla 1-4/2025 on toteutunut pääosin suunnitellun mukaisesti. Varhaiskasvatus sai valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttöönottoon vuodelle 2025. Avustuksella on palkattu hanketyöntekijä ajalle 13.1. - 31.7.2025. Lisäksi valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämiseen yhdessä perusopetuksen kanssa jatkuu. Avustusten käyttö ajoittuu vuosille 2024 - 2027. Varhaiskasvatuksessa oli huhtikuun lopussa yhteensä 546 lasta, joista esioppilaita oli 130. 1 - 5 vuotiaita oli 414 eli 81 % (TA 2025 80 %).

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot näyttävät kertyvän talousarvion mukaisesti. Maksukertymä tasaantuu toimintavuoden aikana. Muille kunnille myytävien palvelujen laskutus seutusopimukseen kuuluvilta kunnilta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa (elokuu ja joulukuu), joten nämä tulot eivät vielä näy toteumassa. Vastaavasti seutukuntien laskutus muilta kunnilta ostettavien varhaiskasvatuspalvelujen osalta ei näy vielä toteumassa. Perheille maksettavat avustukset ovat toteutuneet arvioitua vähäisempinä. Kokonaisuutena toimintakate on hieman alle tasaisen kertymän talousarvion.

Yleiskatsaus toimintaan 1-4/2025

Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttöönotto on aloitettu suunnitellusti ja ensimmäinen arviointi on toteutettu keväällä 2025. Arviointiin osallistuivat päiväkotien työntekijät.

Esi- ja perusopetuksessa annettava tuki muuttuu 1.8.2025 perusopetuslain muutoksen myötä. Opetushallitus julkaisi päivitettyt esiopetussuunnitelman perusteet helmikuussa. Paikallisen esiopetussuunnitelman päivitystyö on aloitettu. Päivitetty esiopetussuunnitelma käsitellään sivistyslautakunnassa kesäkuussa 2025.

Talousohjelman 2024 - 2027 toteuttaminen jatkuu. Uuden toimintakauden alkaessa 1.8.2025 pohjoisella varhaiskasvatusalueella vähenee yksi lapsiryhmä esioppilaiden määrän vähentyessä. Hallin päiväkotiiin on tulossa ennakoitua enemmän lapsia syksyllä 2025, joten suunniteltua yhden ryhmän vähennystä ei voida toteuttaa ainakaan täysimääräisesti. Koulujen tilojen käyttöön liittyviä selvitystöitä Kuorevedellä ja Jämsänkoskella on jatkettu.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Hyvinvoiva lapsi yhteistyössä eri verkostojen kanssa			Toteutuu
Mittari	Asiakaskysely huoltajille			
Mittari	Asiakaskysely lapsille			
Mittari	Henkilöstökysely			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Hyvinvointialueen lapsiperhepalveluiden kanssa on järjestetty yhteistyötapaaminen sekä tehty yhteistyötä opiskeluhoillon että perhekeskusverkoston kanssa. Kevään rekrytoinneissa saatiin kelpoisia hakijoita sekä varhaiskasvatuksen opettajan että sosionomin avoimiin toimiin. Uusia varhaiskasvatuksen opettajia valittiin 5 ja sosionomeja 2. Henkilöstökysely toteutettiin päiväkotien henkilöstölle Valssi-järjestelmällä. Tulosten käsittely on kesken. Huoltajille on tehty kysely ja tulokset on käsitelty varhaiskasvatuksen johtoryhmässä samoin lapsille tehdyn kyselyn tulokset. Tulosten käsittely jatkuu alueilla ja yksiköissä ja niistä tehdään yhteenveto julkaistavaksi huoltajille. Lasten ja huoltajien kyselyjen tuloksia on hyödynnetty esiopetussuunnitelman päivityksen yhteydessä. Tulokset esitellään syksyllä sivistyslautakunnalle			
Hyvinvointia ja turvallisuutta, Ympäristövastuuta, Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Laadukkaat, taloudellisesti kestävät ja kestävää kehitystä edistävät varhaiskasvatuspalvelut			Toteutuu osittain
Mittari	Toimintakate €/varhaiskasvatuksessa oleva lapsi	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 6 384,75	- 20 997,73	- 22 668,2
Mittari	Toimintakate €/ asukas	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 182,14	- 584,63	- 588,99
Mittari	Varhaiskasvatukseen osallistumisaste 1 - 5 v lapset	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		81	82	80
Mittari	Henkilöstökysely			
Mittari	Terveysperustaiset poissaolot			
Mittari	Kuvailu			

Tavoitteen toteutumisen arviointi	Talouden toteuma näyttää kokonaisuutena toteutuvan talousarvion mukaisesti. Tuen uudistuksen johdosta kuitenkin arvioidaan resurssien lisätarvetta erityisopettajan vakinaistamiseksi. Osallistumisaste on hieman yli talousarviotavoitteen. Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella kysytyt osa-alueet (työhyvinvoinnin kokemus, työ, työyhteisö ja johtaminen) ovat vähintään melko hyvällä tasolla - suhteessa samalla tasolla kuin toimiala kokonaisuutena. Alhaisin arviointitulos on osiossa työ. Tässä osiossa kokemus mahdollisuudesta osaamisen kehittämiseen (aika) jää alhaisimmaksi. Johtamisen osalta myönteisimmiksi nousevat keskinäinen luottamus, helposti lähestyttävyys, huomioiminen päätöksenteossa. Kehitettävää löytyy innostavuudessa ja siinä, suositeltaisiinko kaupunkia työnantajana. Kyselyjen tulokset on käsitelty alueilla ja yksiköissä ja niistä on raportoitu ml. kehittämiskohteet. Työskentelyä kehittämiskohteiden suuntaisesti on aloitettu. Kevään rekrytoinneissa saatiin kelpoisia hakijoita sekä varhaiskasvatuksen opettajan että sosionomin avoiimiin toimiin. Uusia varhaiskasvatuksen opettajia valittiin 5 ja sosionomeja 2. Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttöönotto on aloitettu hankerahoituksen myötä. Ensimmäinen arviointi on toteutettu ja tulosten käsittely käynnistynyt yksiköissä. Esiopetus suunnitelman perusteiden päivitystyö on käynnissä ja päivitetty suunnitelma käsitellään sivistyslautakunnassa 6/2025.
--	--

Perusopetus

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	603 300	495 809	448 794	82,18 %	10,48 %
Myyntituotot	303 600	148 175	77 495	48,81 %	91,20 %
Maksutuotot	54 800	22 800	25 515	41,61 %	-10,64 %
Tuet ja avustukset	191 600	269 658	289 936	140,74 %	-6,99 %
Muut toimintatuotot	53 300	55 176	55 848	103,52 %	-1,20 %
TOIMINTAKULUT	-21 934 367	-7 517 275	-7 143 047	34,27 %	5,24 %
Henkilöstökulut	-11 640 397	-3 835 917	-3 781 599	32,95 %	1,44 %
Palvelujen ostot	-6 518 153	-2 350 913	-2 214 109	36,07 %	6,18 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-588 850	-253 247	-72 003	43,01 %	251,72 %
Avustukset		-230	-220		4,55 %
Muut toimintakulut	-3 186 967	-1 076 968	-1 075 116	33,79 %	0,17 %
TOIMINTAKATE	-21 331 067	-7 021 466	-6 694 253	32,92 %	4,89 %

Talousarvion toteutuminen 1-4/2025

Varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen on myönnetty vuosille 2024-2027 avustusta koulutuksellisen tase-arvon ja laadun kehittämiseen. Perusopetus voi käyttää lukuvuonna 2024-2025 avustusta yhteensä 180 250 euroa. Määrässä on mukana 20 %:n omavastuu. Huhtikuun loppuun mennessä avustusta on käytetty 137 149 euroa.

Toimintakate on alle tasaisen kertymän. Koulujen kesäkeskeytyksen kulut ovat alhaisemmat. Kustannuksia ei tule koulukuljetuksista eikä aterioista. Koulukäynti- ja vapaa-aikaohjaajia ei lomauteta kuten vuonna 2024 tehtiin. Lukuvuosi 2025-2026 suunnitellaan talousohjelman mukaisesti. Pätevää henkilöstöä on saatu rekrytoitua hyvin.

Yleiskatsaus toimintaan 1-4/2025

Perusopetuksessa on tammikuussa 2025 tehdyn ennusteen mukaan tällä hetkellä 1 593 oppilasta. Lähivuosina perusopetuksen oppilasmäärä laskee voimakkaasti. Ennustejakson viimeisenä lukuvuonna 2031-2032 oppilaita arvioidaan olevan 951 eli yli 600 vähemmän kuin tällä hetkellä. Valmistavassa opetuksessa on tällä hetkellä 10 oppilasta ja oppilaat on integroitu yleisopetuksen ryhmiin.

Opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit ovat olleet vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen palveluksessa. Perusopetuksessa ei toukokuun jälkeen ole yhtään psykologia. Kuraattoreita on mitoituksen mukainen määrä. Kouluterveydenhoitajat siirtyivät 1.8.2024 hyvinvointialueen palvelukseen.

Syksyn 2024 MOVE-mittaustulokset antoivat aihetta huoleen. Tutkimuksessa mitataan vuosittain 5. - ja 8.-luokan oppilaiden liikkuvuutta, lajeina mm. 20 metrin viivajuoksu ja etunojapunnerrus. Kouluille on nimetty liikuntakoordinaattoreita ja koulupäivän aikaista liikkumista on lisätty.

Perusopetuslakiin tulee muutos 1.8.2025 alkaen. Laki rajoittaa puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä. Perusopetuksen järjestäjänä Jämsän kaupunki tulee päivittämään omat järjestyssääntönsä lakimuutoksen mukaisesti elokuun alkuun mennessä.

Perusopetuslaki muuttuu 1.8.2025 lähtien myös oppimisen tuen osalta. Lain muutoksen seurauksena oppimisen tuki uudistuu esi- ja perusopetuksessa. Uudistuksen tavoitteena on tukea lapsia ja oppilaita varhaisessa vaiheessa ja vahvistaa inklusiivisia toimintatapoja koulutuksessa. Oppimisen tuen uudistus edellyttää opetussuunnitelman päivitystä. Työ on edennyt suunnitellusti ja uusi opetussuunnitelma hyväksytään kesäkuun sivistyslautakunnassa.

Kaupungin YT-neuvottelujen tuloksena päätettiin perusopetuksen ja lukiokoulutuksen johtamisjärjestelmän muutoksista. Jämsänjoen yhtenäiskoulun toisen apulaisrehtorin virka päätettiin lakkauttaa siirtymäajan jälkeen 1.8.2027 alkaen ja Jämsänkosken apulaisrehtorin virka 1.8.2028 alkaen. Jämsänkosken yhtenäiskoululle nimetään joku opettajaviranhaltijoista hoitamaan luottamustoimista apulaisjohtajan tehtävää. Myös Kaipolan koululle nimetään yhteysopettajan tilalle apulaisjohtaja 1.8.2026 lähtien. Muutoksissa päätettiin hyödyntää johtavan rehtorin ja Jämsänjoen yhtenäiskoulun rehtorin odotettavissa olevia eläköitymisiä.

Virassa olevilta rehtoreilta ja apulaisrehtoreilta kysyttiin halukkuutta siirtyä vapautuviin tehtäviin. Kyselyn ja haastattelun pohjalta sivistyslautakunta valitsi kokouksessaan 10.4.2025 johtavan rehtorin virkaan apulaisrehtori Soile Kukkosen. Muiden tehtävien osalta toimeenpano on vielä kesken.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2025

Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä, Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki		
Tavoite	Hyvinvoivia ja osaavia oppilaita asiakaslähtöisillä ja vaikuttavilla perusopetuspalveluilla, jotka tuottaa hyvinvoiva ja osaava henkilöstö.	Toteutuu osittain
Mittari	Henkilöstökysely	
Mittari	Kuvailu	
Mittari	Terveysperusteiset poissaolot	Toteuma 4/2025
		1 258

Tavoitteen toteutumisen arviointi	Syyslukukauden 2025-2026 alussa voimaan astuvaa oppimisen tuen uudistusta on valmisteltu kevätlukukauden aikana. Uudistukseen liittyvä opetussuunnitelman muutos käsitellään sivistyslautakunnassa kesäkuussa 2025. Perusopetus luopuu asteittain Opinsysin palvelusta ja opetuksessa käytettävästä Linux-järjestelmästä. Jatkossa kaikki opettajien tietokoneissa ja oppilaskoneissa on Microsoftin O365-käyttöjärjestelmää. Perusopetuslaki on muuttumassa 1.8.2025 alkaen ja lakimuutokseen liittyen mobiililaitteiden osalta järjestyssääntöjen muutostyö on aloitettu vastaamaan Opetushallituksen ohjeita. Kiusaamisen vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn on tehty suunnitelma ajalle 1.8.2025-31.7.2027. Poissaolojen seurantaan ja ennaltaehkäisyyn on hankittu Wilma Noti-palvelu ja se otetaan käyttöön 1.8.2025 lähtien. Terveysperusteiset poissaolot ovat lievässä kasvussa vuoden takaiseen tilanteeseen nähden. Syynä on infektioautien lisääntyminen ja pitempien sairauslomien lisääntyminen. Taulukkoon on laskettu yhteen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen terveysperusteiset poissaolot.
--	--

Ympäristövastuuta		
Tavoite	Kestävä kehitys	Toteutuu osittain
Mittari	Kuvailu	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Kouluittain on joitakin painotuseroja tavoitteen toteuttamisessa. On tehty retkiä lähiympäristöön, pyritty vähentämään kouluruokahävikkiä. Lisäksi kestävä elämäntapa on tuotu osaksi koulujen arkea, esim. roskien lajittelu, kierrätys, oman ympäristön siisteydestä huolehtiminen ja kierrätysmateriaalien käyttö opetuksessa.	

Lukiokoulutus

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	72 000	20 907	28 984	29,04 %	-27,87 %
Maksutuotot	31 000				
Tuet ja avustukset	40 000	20 837	28 905	52,09 %	-27,91 %
Muut toimintatuotot	1 000	70	79	7,01 %	-11,76 %
TOIMINTAKULUT	-2 207 957	-688 379	-710 266	31,18 %	-3,08 %
Henkilöstökulut	-1 405 013	-450 194	-451 510	32,04 %	-0,29 %
Palvelujen ostot	-401 439	-108 009	-124 853	26,91 %	-13,49 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 287	-6 830	-7 113	11,92 %	-3,98 %
Muut toimintakulut	-344 218	-123 346	-126 789	35,83 %	-2,72 %
TOIMINTAKATE	-2 135 957	-667 472	-681 281	31,25 %	-2,03 %

Talousarvion toteutuminen 1-4/2025

Toimintakate on alle tasaisen kertymän. Lukion talous on toteutunut neljän ensimmäisen kuukauden aikana suunnitellusti.

Lukiokoulutus saa akkreditoinnin myötä Erasmus+ -tukea opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan liikkuvuuksiin vuoteen 2027 saakka. Toimintakaudelle 2024-2025 on myönnetty 19 604 euron suuruinen liikkuvuusavustus.

Yleiskatsaus toimintaan 1-4 /2025

Lukion varsinaisten opiskelijoiden määrä on 261 ja sen lisäksi lukio-opintoja suorittaa 24 Ammattiopisto Gradian opiskelijaa. Urheiluvalmennuksessa on tällä hetkellä 28 lukion opiskelijaa. Kevään yhteishaussa lukioon haki 75 ensisijaista hakijaa. Yhteisvalinnan julkaisun jälkeen lukioon on mahdollista hakea jatkuvan haun kautta. Keväällä 2025 valmistuu Jämsän lukioista 75 uutta ylioppilasta.

Lukuvuoden 2025-2026 alkaessa lukiossa on arvion mukaan noin 250 opiskelijaa. Lähivuosina opiskelijamäärä pysyy nykytasolla ja laskee 2030-luvulle tultaessa ja ennusteen mukaan lukuvuonna 2035-2036 varsinaisten opiskelijoiden määrä on 160. Ennusteeseen sisältyy epävarmuutta johtuen mm. vapaasta hausta toisen asteen koulutukseen.

Lukion kuraattori ja koulupsykologi siirtyivät vuoden 2023 alussa hyvinvointialueen palvelukseen. Lukiossa on tällä hetkellä kahtena päivänä viikossa kuraattori ja psykologi keskimäärin 1,5 päivänä viikossa.

Erasmus+-akkreditoinnin myötä lukio on saanut kansainväliseen toimintaan avustusta lukuvuodelle 2024-2025 yhteensä 19 604 euroa. Lukuvuoden aikana on toteutettu mm. opiskelijoiden ja opettajien vaihdot Ranskaan ja Alankomaihin. Ranskasta on ollut vaihto Jämsän lukioon. Yhdelle lukion opettajista myönnettiin osallistumisoikeus Erasmus+ -ohjelman seminaariin Liechtensteiniin toukokuussa 2025. Lukuvuodelle 2025-2026 Erasmus+-avustusta on myönnetty 29 766 euroa.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö		
Tavoite	Hyvinvoivat ja osaavat opiskelijat laadukkailla koulutuspalveluilla hyvinvoinnin ja osaavan henkilöstön tuottamana	Toteutuu osittain
Mittari	Henkilöstökysely	
Mittari	Kuvailu	
Mittari	Terveysperusteiset poissaolot	Toteuma 4/2025
		1 258
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Syyslukukauden 2025-2026 alussa voimaan astuvaa oppimisen tuen uudistusta on valmisteltu kevätlukukauden aikana. Uudistukseen liittyvä opetussuunnitelman muutos käsitellään sivistyslautakunnassa kesäkuussa 2025. Erasmus+-akkreditoinnin myötä lukio on saanut kansainväliseen toimintaan avustusta lukuvuodelle 2024-2025 yhteensä 19 604 euroa. Lukuvuoden aikana on toteutettu mm. opiskelijoiden ja opettajien vaihdot Ranskaan ja Alankomaihin. Ranskasta on ollut vaihto Jämsän lukioon. Terveysperusteiset poissaolot ovat lievässä kasvussa vuoden takaiseen tilanteeseen nähden. Syynä on infektiotautien lisääntyminen ja pitempien sairauslomien lisääntyminen. Tau-	

	lukkoon on laskettu yhteen perusopetuksen ja lukiokoulutuksen terveystperusteiset poissa- olot.			
Ympäristövastuuta				
Tavoite	Ympäristöystävällinen lukio			Arvioimatta
Mittari	Vuotuisten tapahtumien määrä	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		2	5	5
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Jokaisen jakson yhteydessä on järjestetty ryhmänohjaustunti missä on toteutettu kestävän kehityksen tiekarttaa. Opiskelijat ovat mm. etsineet kuvia välttämättömistä, tarpeellisista, energiaa säästävistä ja luksustuotteista ja tarkastelleet hiilikädenjälkeä. Toukokuussa järjes- tetty ympäristön siistimistalkoot ja istutetaan puita uuteen Rauhanpuistoon. Toiminta jat- kuu systemaattisesi kestävän kehityksen vuosikellon mukaan.			

Elämänlaatupalvelut

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	1 195 800	803 588	390 003	67,20 %	106,05 %
Myyntituotot	309 300	128 258	127 147	41,47 %	0,87 %
Maksutuotot	330 300	91 266	77 832	27,63 %	17,26 %
Tuet ja avustukset	518 600	578 216	180 391	111,50 %	220,53 %
Muut toimintatuotot	37 600	5 849	4 633	15,55 %	26,23 %
TOIMINTAKULUT	-4 638 133	-1 579 427	-1 475 481	34,05 %	7,04 %
Henkilöstökulut	-2 530 114	-857 541	-714 228	33,89 %	20,07 %
Palvelujen ostot	-646 714	-224 112	-266 958	34,65 %	-16,05 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-179 470	-71 813	-73 276	40,01 %	-2,00 %
Avustukset	-171 000	-62 690	-73 129	36,66 %	-14,27 %
Muut toimintakulut	-1 110 835	-363 272	-347 890	32,70 %	4,42 %
TOIMINTAKATE	-3 442 333	-775 840	-1 085 477	22,54 %	-28,53 %

Talousarvion toteutuminen 1-4/2025

Elämänlaatupalveluiden toimintakate on huhtikuun lopussa 23 % koko vuoden talousarviosta. Tuotot ovat olleet tähän mennessä vuotta tasaista kertymää suurempia (106 %), mikä johtuu pääasiassa kotoutumiskorvauksista, joita on tullut arvioitua enemmän. Toimintakuluissa (34 %) mennään hieman yli tasaisen kertymän. Henkilöstökulujen toteuma on 34 %, palveluiden ostojen 35 %, merkittävämpänä syynä se, että työterveyspalveluiden toteuma vuoden ensimmäisellä kolmanneksella on jo 54 % talousarviosta. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa on toteuma 40 %. Kirjaston kirjallisuushankintoja on tehty etupainotteisesti. Avustusten toteuma on 37 %, missä näkyy yhteisöavustusten myöntöpäätösten painottuminen alkuvuoteen.

Opistojen toimintakate on huhtikuun lopussa 42 %. Alkuvuosi 2025 on edennyt talouden ja toiminnan näkökulmista suunnitelmien mukaisesti. Työväenopiston kevätlukukausi on päättynyt huhtikuun alussa ja seuraava lukuvuosi alkaa syyskuussa. Musiikkiopiston kevätlukukauden opintomaksut on laskutettu ja suurin osa työväenopiston kurssimaksujen laskutuksesta tapahtuu syksyllä. Molempien opistojen suurin menoerä ovat henkilöstökustannukset, ja ne ovat toteutuneet alkuvuoden aikana arvioidusti toteuman ollessa 37 % Edellisvuoden toteuma samalla ajanjaksolla oli 36 %.

Kotoutumisen kustannuspaikalle on tullut alkuvuoden aikana arvioitua enemmän kotoutumisen laskennallisia kuntakorvauksia, 392 000 € tammikuusta maaliskuuhun, mikä on 117 % talousarviossa esitetystä summasta (334 000 €). Syksyllä tehtävässä lisätalousarviossa on huomioitava kotoutumiskorvausten arvioitua suurempi kertymä. Henkilöstökulujen toteuma kotoutumisessa on 34 %. Palveluiden (67 % 16 000 €) sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden oston (680 % 10 000 €) toteuma on arvioitua enemmän: talousarviossa oltiin liian varovaisia näiden kulujen määrittelyssä.

Kuntakorvaukset maksetaan kerran kuukaudessa. Huhtikuun kuntakorvauksen maksatuksessa on ollut viivettä ja KEHA-keskus on ilmoittanut, että korvaus maksetaan kunnille vasta toukokuun aikana. Kuntakorvauksen määrään vaikuttaa muun muassa kunnassa asuvien kotoutujien lukumäärä, ikä ja kotoutumisajan pituus. Kotoutumisen kuntakorvaus on tarkoitettu muun muassa kotoutumiskoulutusten ja monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen, tulkkauspalveluihin sekä matalan kynnyksen kotoutumispalvelujen järjestämiseen.

Kirjaston toimintakate on huhtikuun lopussa 32 % koko vuoden talousarviosta. Tuotot ovat olleet tähän mennessä vuotta tasaista kertymää suurempia (45 % 5 800 €) johtuen alkuvuonna saadusta Tunkelon säätiön avustuksesta (2 500 €) lasten ja nuorten toimintaan. Toimintakulut (32 %) mukailevat tasaista kertymää henkilöstökuluissa, palveluiden ostoissa ja muissa toimintakuluissa. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa (39 %) tuntuu kirjastoaineiston kulujen painotteisuus alkuvuoteen: suurin osa kirjaston lehtitilauksista maksetaan vuoden alussa.

Vapaa-aikapalvelujen toimintakate on huhtikuun lopussa 21 %, mikä on alle tasaisen kertymän. Toimintatuottojen toteumaprosentti on 64 %, mikä selittää pienen toimintakatteen. Toimintatuottojen kertymää selittää kohdennetun nuorisotyön hankeavustusten tuloutuminen alkuvuodesta sekä uimahallin tulokertymä (46 %). Toimintatuottojen osalta arvioidaan yllettävän koko vuoden tavoitteeseen.

Toimintakulujen toteumaprosentti, 32 %, on tasaisen kertymän mukainen. Avustusten toteuma on yli tasaisen kertymän 37 %. Tämä johtuu liikuntapalvelujen isojen avustushakemusten ja -maksatusten painottumisesta alkuvuoteen. Palvelujen ostoissa (28 %) sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat (21 %) tiliryhmässä toteumaprosentit ovat alle tasaisen kertymän mukaisia. Tämänhetkisen määrärahaisten ja sijaisten henkilöstökulujen toteumaprosentti (37 %) ennakoi pienoista ylitystä. Muiden määrärahojen arvioidaan riittävän loppuvuodeksi.

Yleiskatsaus toimintaan 1-4/2025

Opistopalvelut

Työväenopiston lukuvuosi päättyi huhtikuun alussa ja seuraavan lukuvuoden suunnittelu on meneillään. Lukuvuoden 2025-2026 tuntimäärä suunnitellaan Jämsän kaupungin talousohjelman linjausten mukaisesti sekä suhteuttaen vapaan sivistystyön valtionosuuden laskennalliseen tuntimäärään. Musiikkiopistossa on ollut huhtikuussa haku aika seuraavan lukuvuoden opintoihin ja uusia opiskelijoita ilmoittautui yhteensä 47.

Jämsän työväenopisto on järjestänyt kotoutumiskoulutusta sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation koulutusta vuoden 2025 alusta alkaen. Huhtikuussa toimii neljä kotoutumiskoulutuksen ryhmää; kaksi aamupäiväryhmää Jämsänkoskella ja kaksi iltapäiväryhmää Jämsässä. Kotoutumiskoulutuksen laajuus on 80 opintopistettä ja kesto noin vuoden. Koulutuksen tavoitteena on kotoutujien suomen kielen ja työelämävalmiuksien kehittäminen. Koulutus sisältää lähiopetuksen lisäksi työssäoppimisjaksoja.

Kotoutujia on ryhmissä ollut yhteensä 70-80. Muutama kotoutuja on keskeyttänyt opinnot, koska ovat jo saaneet työpaikan Jämsästä.

Monikielisen yhteiskuntaorientaation ryhmiä oli alkuvuodesta kaksi ukrainankielistä ryhmää ja darinkielinen ryhmä aloitti huhtikuun lopulla. Monikielisen yhteiskuntaorientaation koulutuksen kesto on 70 tuntia ja sisällössä keskitytään Suomen historian ja yhteiskuntatietouden teemoihin.

Elämänlaatupalvelujen luennot on suunniteltu ja toteutettu yhdessä elämänlaatupalvelujen yksiköiden kanssa. Suositut ja yleisölle maksuttomat luennot ovat pääosin Raitilla, jonne on esteetön pääsy keskeisellä sijainnilla Jämsän ydinkeskustassa.

Kirjastopalvelut

Kävijöitä kirjastoissa on ollut huhtikuun loppuun mennessä 55 000. Vuositavoitteeseen 146 000 kävijää ollaan ylittämässä. Lainoja / asukas on tehty 4,2. Vuositavoitteeseen (12,8) ylittävällä etenemistahdissa ollaan.

Tapahtumatoiminta ja kouluyhteistyö on ollut vilkasta huhtikuun loppuun mennessä: kirjasto on ollut mukana järjestäjänä, toteuttajana tai tilan tarjoajana yli 80 tilaisuudessa. Kirjasto järjesti kuntavaalien aikaan vaalitorin. Digineuvonnan jatko on varmistettu Jämsän muistiyhdistyksen hankkeen päättyessä. Toimintaa jatketaan kesätauon jälkeen vanhusneuvoston ja kirjaston yhteistyönä.

Pääkirjastossa ja Jämsänkosken omatoimikirjastossa vuoden alussa lisääntyneeseen häiriökäyttöön puututtiin lyhentämällä Jämsänkosken omatoimikirjaston ilta-aukioloa päättymään toistaiseksi jo klo 19. Pääkirjastossa poistettiin illan omatoimiaika maanantaista-torstaihin 3.3.-2.5. Häiriökäyttö väheni toimenpiteiden vuoksi. Kirjasto ei ole ehtinyt suunnitella uusia toimenpiteitä, joilla häiriökäyttöön puututaan jatkossa.

Asiakaskysely toteutettiin 21.3.-13.4 ja siihen saatiin 146 vastausta. 74 % vastaajista arvioi kirjaston palvelun erittäin hyväksi. Kyselyn tulokset analysoidaan tarkemmin myöhemmin.

Vapaa-aikapalvelut

Toimintaa ja palveluja on järjestetty vuoden ensimmäisellä kolmanneksella suunnitellusti. Järjestötapaamisia toteutettiin alkuvuoden aikana kolme ja liikuntatapahtumia kaksi. Liikuntasaleille työstettiin yhteistyössä koulujen kanssa pikaturvallisuusohjeet salien ilta- ja viikonloppukäyttäjille. Osallistuttiin Vitikkalan liikuntasalivälineistön investoinnin sekä Jämsänkosken yhtenäiskoulun liikuntasalin lattian kunnostushankkeen valmisteluun.

Uimahallin kävijämäärä huhtikuun lopussa on 26 986. Koko vuodelle asetettuun kävijämäärätavoitteeseen, 57 000 asiakasta, arvioidaan yllettävän. Uimahallin ohjattu toiminta on ollut suosittua. Vauva- ja perheuintitoiminta saatiin käynnistettyä uimahallilla yksityisen palveluntarjoajan toimesta. Jatkettiin yhteistyötä Jämsän Naisvoimistelijat ry:n kanssa arki-illan vesivoimistelutoiminnan järjestämisessä. Päivitettiin uimahallin järjestyssäännöt.

Suunniteltiin toimenpiteitä koululaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi mm. koulujen liikkumisvastaavien ja hyvinvointikoordinaattorin yhteispalaverissa. Hyvinvointityöryhmä kokoontui kaksi kertaa ja ehkäisevän päihdetyön tiimi vuosikellon mukaisesti kerran. Tarkastuslautakunnalle esiteltiin valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Keski-Suomen kuntien liikkumishajelmien yhteiskehittämisen, LIIKE-hankkeen, tapaamisia on ollut kolme. Suunniteltiin hankkeen aikana toteutettavia liikkumisoperaatioita sekä työstettiin hyvinvointi- ja turvallisuuskyselyyn liittyvää liikkumiskyselyä.

Nuorisotilatyötä toteutettiin Nuorten Raitilla, Köpiksellä sekä Kuutissa. Nuorisovaltuusto kokousti viisi kertaa ja haki ideoita nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi mm. osallistavan budjetoinnin keinoin. Koulunuorisotyön kehittäminen Jämsässä -hankkeen myötä koulunuorisotyötä toteutettiin ja kehitettiin Jämsänkosken yhtenäiskoulussa, Jämsänjoen yhtenäiskoulussa, Kuoreveden yhtenäiskoulussa ja lukiossa. Kerhotoimintaa järjestettiin mm. kuntosaleilla, Nuorten Raitilla ja kouluilla Lasten ja nuorten kerho- ja leiritoimintahankkeen

avulla. Haettiin avustusta koulunuorisotyön kehittämiseen syksystä 2025 alkaen. Nuorisotyön dokumentaatiojärjestelmässä nuorisopalvelujen toimintaan osallistuneita on kirjautunut yhteensä 8 007 nuorta.

Aloitettiin kohdennetun nuorisotyön palvelut etsivä nuorisotyö ja nuorten LuovaStartti -työpajatoiminta 1.1.2025. Palvelujen järjestämiseen saatiin yhteensä 157 500 euron valtionavustus. Etsivää nuorisotyötä on tehty alkuvuoden aikana yhteensä 103 nuoren kanssa. Nuorten LuovaStartti työpajatoiminnan ryhmiin on osallistunut 17 nuorta. Maaliskuussa aloitettiin Nuorten Raitilla kaikille 16-28-vuotiaille tarkoitettu avoin LuovaSti -toiminta, jossa voi kerran viikossa tavata kavereita, pelailla, kahvitella ja jutella starttivalmentajien kanssa. Kävijämäärä avoimessa toiminnassa on ollut 45.

Järjestettiin kaikille avoin kulttuurifoorumi usean vuoden tauon jälkeen kulttuurihyvinvoinnin teemalla maaliskuussa. Vinnin kulttuuritalon kesätoimintaa on suunniteltu yhteistyössä Jämsänlaakson Setlementin kanssa. Vinnin kesään on tulossa kulttuuritapahtumia edellisvuoden tapaan heinäkuussa. Kansallisena veteraanipäivänä 27.4.2025 järjestettiin Jämsän kaupungin veteraanijuhla ja kunniakäynnit muistomerkeillä yhteistyössä Tammenlehvän Jämsän perinnetoimikunnan kanssa. Tammenlehvän perinnetoimikunta on kokoontunut kerran ja vammaisneuvosto kahdesti alkuvuoden aikana.

Tulosalueen tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Elämänlaatupalvelut tuottaa jämsäläisille edellytyksiä hyvälle yhteiselle elämälle osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön voimin			Toteutuu
Mittari	% /8-9 luokkalaiset vähintään tunnin päivässä liikkuvat (kouluterveyskysely joka toinen vuosi)	Toteuma	Lähtöarvo	Tavoite
		4/2025	12/2024	12/2025
		28,2	28,2	30
Mittari	%/ yli 65-vuotiaiden osuus vapaan sivistystyön opiskelijoista	Toteuma	Lähtöarvo	Tavoite
		4/2025	12/2024	12/2025
		59	51,4	50
Mittari	Lainaus/asukas	Toteuma	Lähtöarvo	Tavoite
		4/2025	12/2024	12/2025
		4,2	12,31	12,8
Mittari	Kuvailu			
Mittari	Henkilöstökysely			
Mittari	Terveysperustaiset poissaolot	Toteuma 4/2025		
		469		
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Musiikkiopiston ja työväenopisto koulutustarjonta on ollut monipuolista. Työväenopisto on järjestänyt kotoutumiskoulutusta sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation koulutusta. Kirjastoissa kävijöitä on ollut huhtikuun loppuun mennessä 55 000. Kirjasto on ollut mukana järjestäjänä, toteuttajana tai tilan tarjoajana yli 80 tilaisuudessa. 74 % kirjaston asiakaskyselyyn vastaajista arvioi kirjaston palvelun erittäin hyväksi. Uimahallin kävijämäärä huhtikuun lopussa on 27 040. Nuorisotilatyötä, koulunuorisotyötä ja kohdennettua nuorisotyötä on toteutettu aktiivisesti. Avoin kulttuurifoorumi on järjestetty. On suunniteltu toimenpi-			

teitä koululaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi mm. koulujen liikkumisvastaavien ja hyvinvointikoordinaattorin yhteispalaverissa.

Vuoden alku on sujunut vuositavoitteen lainaus/asukas toteuttamisessa suunnitelmien mukaan. Kouluterveyskyselyn tulokset saadaan syksyllä. Toteumaluku (28,2) on taulukossa vuodelta 2023.

Yli 65-vuotiaiden osuus vapaassa sivistystyössä on ollut 59 %.

Viimeisin henkilöstön työhyvinvointikysely toteutettiin syksyllä 2024. Kaikista arviointikokonaisuuksista (työhyvinvointi, työ, työyhteisö ja johtaminen) annettu arvosana oli vähintään Melko hyvin +, mikä kertoo, että työhyvinvointia on elämänlaatupalveluissa vähintäänkin kelvollisesti. Yksittäisiä kehittämiskohteita toki löytyy. Terveysperusteisissa poissaoloissa näkyvät alkuvuoden erilaiset, osin pitkittyneet infektioaudit ja eri syistä pitkät sairauspoissaolot.

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Ympäristövastuuta

Tavoite	Kehitämme ja järjestämme elämänlaatupalveluja ympäristövastuullisesti ja kestävästi.	Toteutuu osittain
Mittari	Tehtyjen toimenpiteiden kuvailu.	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Tavoite on toteutunut osittain. Kopiointia on vähennetty tulosalueella. Opistojen ja kotouttamisen oppimateriaaleissa on suosittu sähköisiä materiaaleja. Fyysisen kirjastoaineiston lainaus on kierrätystä ja yhteiskäyttöä. Kirjasto on tutustunut Jyväskylän kirjastopalvelun ympäristökäsikirjaan ja poiminut sieltä uusia ideoita Jämsässä toteutettavaksi. Muissa yksiköissä vertailua muiden kuntien vastaaviin ympäristökäsikirjoihin ei ole vielä tehty. Palvelujen ja tilojen järjestämisessä tarvittavia materiaaleja, välineistöä ja kalustoa on kierrätetty aktiivisesti. Välineistöä on kunnostettu. Uimahallitoiminnassa on pyritty kokonaisvaltaiseen ympäristövastuulliseen toimintaan mm. ohjeistamalla asiakkaita hygieniasta huolehtimisessa, jolloin allasveden puhdistusjärjestelmässä ei tarvitse käyttää niin paljon kemikaaleja. Jätteiden lajittelu on käytössä kaikissa toimipisteissä. Nuorisotiloilla on ohjattu asiakkaita roskien kierrätykseen ja siisteyteen. Kotoutujat ovat tutustuneet paikalliseen historiaan ja ympäristöön, yhtenä näkökulmana on ollut kestävä kehitys. Tilojen käyttö on elämänlaatupalveluissa resurssiviisasta.	